

СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі
«6B05102-Биология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
21596 Қазақстан биоресурстары	4	1	2	0	5	7
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы	
офлайн	БП М-7	модулді	анализді		Жазбаша IS Univer платформасында	
Дәріскерлер	Нурмаханова А.С. биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасының қауымдастырылған профессор					
e-mail:	tynybekov.bekzat@kaznu.kz b-eszhanov@mail.ru					
Телефоны:	8-727-377-34-34 (12-04) Ұялы: 8-777-376-75-95					
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*				ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)	
Қазақстанның биологиялық ресурстары және жануарлар мен өсімдіктер әлемін ұтымды пайдалану негіздері туралы білім алу, ресурстанудың теориялық негіздерін зерделеу, биоресурстардың әр түрлерін кеңістікте бөлу және игеру ерекшеліктерін талдау, өсімдіктер мен жануарлардан алынатын ресурстық түрлердің жай-күйін бақылау және қорларын бағалау әдістерін зерделеу, ресурстық түрлер мен қоғамдастықтарды ұтымды пайдаланудың экологиялық негіздерін игеру.	Оқулықтармен жұмыс жасап Қазақстан территориясында кездесетін биоресурстық түрлерге сипаттама беру және оларды табиғатта ажырату жолдарын білуге;				1.1 Кең тараған ресурстық түрлерге сипаттама бере алады;	
					1.2 Кең тараған ресурстық түрлерді маңызын түсіндіре алады;	
	2. Кең тараған ресурстық түрлерге санақ жұмыстарын жүргізуге;				2.1 Түрлі зерттеу әдістерді таңдап, қолдана алады;	
					2.2 Түрлі әдістерді салыстырады, әртүрлі жағдайда (далада, зертханада) эксперимент жүргізе алады;	
	3. Ресурстық түрлерді тандауда, далалық жағдайда және зертханада қолданылатын құралдармен жұмыс жасауға, презентация жасауға;				3.1 Бұрыннан белгілі ресурстық түрлермен салыстырып жаңа ресурстық түрлерді тандай алады;	
					3.2 Түрлі зерттеу әдістерді ғылыми зерттеулерді жүргізуге қолдана алады; зерттеулер жүргізу;	
	4. Ресурстық түрлерді сақтау, қорғау, санын ұдайы өсіру және қорын тиімді пайдалануды ғылыми деңгейде ұйымдастыруды жүзеге асыруға; ;				4.1 Қазақстан биоресурстары жайындағы материалдарды талдап баяндама, реферат, презентация жасай алады;	
					4.2 Ресурстық түрлерді зерттеу бойынша зерттеулерді жүргізуді жоспарлай алады;	

	5. Теориялық және практикалық алған білімдерін ғылыми зерттеулер мен өзінің кәсіби қызметінде практикалық тәсілдерді қолданып баға беруге, баяндама, реферат дайындауға;	5.1 Ресурстық түрлерімен зерттеулерді жүргізуді жоспарлау, негіздеу жұмыстарын талдай алды;
		5.2 Ресурстық түрлер бойынша жазылған жұмыстарды талдайды және алынған нәтижелерді қорытындылай алады;
Пререквизиттер	Ботаника, Зоология, Өсімдіктер экологиясы, Дәрілік өсімдіктер	
Постреквизиттер	Орнитология, Териология, Ихтиология, Сирек кездесетін жануарларды қорғау, Зоологиялық зерттеулер әдістері, Өндірістік практика, Дипломалды практика	
Оқу ресурстары	1. Мұхитдинов Н.М., Есжанов Б.Е., Сатыбалдиева Г. Қ., Тыныбеков Б. М. Қазақстан биоресурстары. –Алматы: Қазақ университеті, 2016. -322 б. 2. Есжанов Б.Е., Сапарғалиева Н.С. Зоология. 2-бөлім. Омыртқалылар зоологиясы.- Алматы: Қазақ университеті, 2014.-356 б. 3. Олжабекова К.Б., Есжанов Б. Омыртқалылар зоологиясы. 2 бөлім. –Алматы: Эпиграф, 2017- 264 б. 4. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан териофаунасының анықтағышы. – Алматы: Қазақ университеті, 2020.-362 б 5. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан орнитофаунасының анықтағышы. 1-бөлім. – Алматы: Дарын, 2022.-456 б 6. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан орнитофаунасының анықтағышы. 2-бөлім. – Алматы: Дарын, 2023.-386 б 7. Көбегенова С., Есжанов Б.Е., Классовская Е.В. Қазақстан амфибиялары мен рептилиялары. –Алматы: Қазақ университеті, 2010.-120 б. Қосымша: 1. Бекенов А., Есжанов Б., Махмұтов С. Қазақстан сүтқоректілері. Алматы: Ғылым, 1995. -280 б. 2. Есжанов Б., Көбегенова С.С., Нұртазин С.Т. Орнитология. Алматы, 2011. -272 б. 3. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Териология. Алматы, 2011. -262 б. Зерттеушілік инфрақұрылымы 1. Лаборатория № 9. ГУК № 6. 2. Аудитория 535 Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы ҒЗИ «Экология мәселелері» Интернет-ресурстар 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. http://pharmacologia.ru 3. http://www.zdorovie/users/realtime/ 4. http://lecarstva.ru	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагият, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді.
-----------------------------------	--

Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail bahty@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a6fdd43b2c69b47e9bab1bba4668d0582%40thread.tcv2/%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%25D0%25B9?groupId=cd94c3ef-7914-49d7-84a8-7cbf0a14d218&tenant кеңестік көмек ала алады.			
БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ			
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі			Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз
D	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	
X	0	0-24	
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.			

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Қазақстан биоресурстарының өзекті мәселелерін шешу (1-4 апта)			
1	Д 1. Тақырып: Кіріспе. Қазақстандағы биологиялық алуантүрлілікке талдау.	1	
	СС 1. Ботаникалық ресурстану ғылымы және оның ғылымдар жүйесіндегі орны (№2, 162-181 беттер)., Өсімдіктер ресурстарын тиімді пайдалану және оларды қорғау (№ 2, 3-18 беттер).	2	10
	ОБӨЖ 1. Пәнге байланысты талаптар бойынша кеңес беру		
2	Д 2. Тақырып: Өсімдіктер әлемінің биоресурстары	1	
	СС 2. Өсімдіктер әлемінің биоресурстары	2	10
	ОБӨЖ 2. БӨЖ 1 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Қазақстан биоресурстарының өзекті мәселелері		
3	Д 3. Тақырып: Қазақстанда өсімдіктер ресурстарын тиімді пайдалану және бұл саладағы ғылыми зерттеу жұмыстарының бағыттары және этаптары..	1	
	СС 3. Ботаникалық ресурстанудың маңызды міндеттері (№3 9-11 беттер), Батыс Тарбағатай жотасының кейбір дәрілік өсімдіктер қорлары.(әдебиет 20, 28-38 бет)	2	10
	БӨЖ 1. Тақырып: «Өсімдіктердің биологиялық белсенді заттар»		15
4	Д 4. Қазақстандағы әртүрлі пайдалы өсімдіктерді зерттеу, игеру тарихы және бағыттары.	1	
	СС 4. Өсімдіктердің биологиялық белсенді заттары. (әдебиет 6, 6-12 бет)., Шөлдер биоценоздарының өнімділігі. "Кіші борсықтар" және "Тауқұм" стационарларындағы жасалған жұмыстар нәтижелері	2	10
МОДУЛЬ 2 Қазақстан биоресурстарын тиімді пайдалану жолдары (5-15 апта)			
5	Д 5. Тақырып: Қазақстан өсімдіктері ресурстарын зерттеудің негізін қалаған ғалымдар және ресурстанулық зерттеу жұмыстарының болашағы.	1	
	СС 5. Тақырып: Таулар биоценоздарының өнімділігі (Шығыс Памир және Тянь-Шань тауларында жасалған жұмыстар нәтижелері)	2	10
6	Д 6. Тақырып: Дәрілік өсімдіктер және оларды денсаулық сақтау практикасына енгізу.	1	
	СС 6. Тақырып: Шыны майлы өсімдіктер. Қазақстанды ресурстанулық аудандастыру. Қазақстан өсімдіктерін ресурстық потенциялына байланысты территориялық белгілер бойынша аудандарға бөлу.	2	10
	ОБӨЖ 3. БӨЖ 2 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: «Бау-бақшадағы балды өсімдіктер»,		
7	Д 7. Тақырып: Дәрілік өсімдіктердің шикізатын дайындау.	1	
	СС 7. Тақырып: Эфир майлары және олардың халық шаруашылығындағы маңызы	2	10
	БӨЖ 2. Коллоквиум (бақылау жұмысы). Тақырып: Пайдалы өсімдіктерді игеру жолдары		15
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Тақырып: Қазақстанның жануарлар әлемі, оларды ресурстық топтарға бөлу принциптері	1	1
	СС 8. Тақырып: Қазақстан жануарларының ресурстық топтары, қорын тиімді пайдалану және қорғаудың ғылыми негіздемелері	2	7
	ОБӨЖ 4. БӨЖ 3 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Жануарлар ресурстарының қорын тиімді пайдалану		
9	Д 9. Тақырып: Су омыртқасыздары мен су омыртқалылары –балықтардың ресурстары, олардың қорын тиімді пайдалану және қорғау	1	1
	СС9. Тақырып: Ресурстық маңызы бар омыртқасыздар, систематикасы, таралу аудандары, жекелеген түрлерінің биологиясы мен маңызы	2	7
10	Д 10. Тақырып: Қосмекенділер мен Бауырымен жорғалаушылардың ресурстарын пайдалану және қорғау	1	1
	СС10. Тақырып: Ресурстық маңызы бар Қазақстанның сүйекті балықтары, систематикасы, таралу аудандары, жекелеген түрлерінің биологиясы мен маңызы	2	7
	БӨЖ 3.Тақырып: Қазақстан биоресурстарының (жануарлар биоресурстарын) омыртқасыздар мен балықтардың қорын тиімді пайдалану		18
11	Д 11. Тақырып: Қазақстан құстары, олардың ресурстары, пайдалану мен қорғау.	1	1
	СС 11. Тақырып: Ресурстық маңызы бар қосмекенділер (бақалар, құрбақалар) мен жорғалаушылардың (тасбақалар мен жыландар) систематикасы, сипаттамасы, биологиясы, таралу аудандары, маңызы	2	7

	ОБӨЖ 5. БӨЖ 4 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Құстар мен сүтқоректілерді көбейту жолдары		
12	Д 12. Тақырып: Қазақстан сүтқоректілері, олардың ресурстары, пайдалану мен қорғау	1	1
	СС 12. Тақырып: Ресурстық маңызы бар су құстары (казтәрізділер, сұқсырлар, татрентәрізділер) мен құрлық құстарының(тауыктәрізділер, кепертәрізділер) және саятшыл құстардың (сұңкартектестер мен кырғитектестер) систематикасы, сипаттамасы, биологиясы, таралу аудандары, маңызы	2	7
13	Д 13. Тақырып: Кәсіптік маңызы бар және сирек кездесетін құстарға санақ жүргізу әдістері	1	1
	СС 13. Тақырып: Терісі бағалы ресурстық маңызы бар кеміргіштер (суырлар, сарышұнактар, тиіндер, құндыздар) мен қоянтәрізділердің систематикасы, сипаттамасы, биологиясы, таралу аудандары, маңызы	2	7
14	Д 14. Тақырып: Кәсіптік маңызы бар және сирек кездесетін сүтқоректілерге санақ жүргізу әдістері	1	1
	СС 14. Тақырып: Ресурстық маңызы бар жұптұяқтылардың (қуысмүйізділер, бұғытектестер) систематикасы, сипаттамасы, биологиясы, таралу аудандары, маңызы	2	7
	БӨЖ 4. Тақырып: Құстар мен сүтқоректілерді көбейту жолдары		18
15	Д 15. Тақырып: Ерекше қорғалатын аймақтардың биоресурстық түрлерді қорғауда алатын орны	1	1
	СС 15. Қазақстан, Алматы (Жетісу облысымен қоса) және Түркістан (бұрынғы Оңтүстік Қазақстан) облыстарының Қызыл Кітаптарына енген жануарлардың қазіргі жағдайларын талдау	2	7
	ОБӨЖ 7. Қорытынды бақылау тапсыру ережелерімен таныстыру		
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан _____

Оқыту және білім беру

сапасы бойынша академиялық

комитеттің төрайымы

Кафедра меңгерушісі

Дәріскер _____

Курманбаева М.С.

Бактыбаева Л.К.

Нұрмаханова А.С.

Нурмаханова А.С.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ ЖӘНЕ ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛАРЫ

№	Критерий/балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (27–30 балл) және 3-ші критерий үшін (36–40)	70–89% (21–26 балл) және 3-ші критерий үшін (30–35,5)	50–69% (15–20 балл) және 3-ші критерий үшін (20–29)	25–49% (8–14)балл) және 3-ші критерий үшін (10–19)	0–24% (0–7 балл) және 3-ші критерий үшін (0–9)
1 сұрақ 30 балл	Курс теориясы мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытындыны болжау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

		дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардағы мысалдармен расталған жауап үшін қойылады.	беру логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі келтірмейді.	композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларынан мысалдармен теориялық ойлары көрсетілмейді.		
2 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктердің болуы.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3 сұрақ 40 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлдік жоқ	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

		визуализация лау).				
--	--	-----------------------	--	--	--	--

Білім алушы!

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл қойылады.